

ტექსტის გაგება-გააზრებასთან დაკავშირებული სირთულეები და მისი
აღმოფხვრის გზები

თამარ დონღვანი

ნანა მამისაშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის,
ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტზე განათლების მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლის მომზადება (I-VI კლასები)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თამარ ტალიაშვილი, პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2023

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სადისერტაციო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

თამარ დონღვანი

ნანა მამისაშვილი

18 /07/ 2023

მადლობა

მადლობას ვუხდით თითოეულ ადამიანს, ვისთანაც ერთობლივი ძალისხმევით შევძელით მიგვეღწია დასახული მიზნისთვის.

უპირველეს ყოვლისა, მადლობას მოვახსენებთ კვლევაში ჩართულ ქალაქ თბილისის კერძო სკოლის "თანამედროვე განათლების აკადემიის" დირექტორს- ბ-ნ დავით მალაზონიას და მე-3 (ა) კლასის დამრიგებელს - ქ-ნ ნინელი ნეფარიძეს, რომელთა მხარდაჭერის გარეშე შეუძლებელი გახდებოდა კვლევის ჩატარება. ასევე მადლობას ვუხდით მე- 3 (ა) კლასის მოსწავლეებსა და მშობლებს კვლევაში მონაწილეობისთვის.

მადლობას მოვახსენებთ ჩვენი ნაშრომის სამეცნიერო ხელმძღვანელს ,ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორს, ქალბატონ თამარ ტალიაშვილს, რომელიც კვლევაზე მუშაობის პროცესში გვეხმარებოდა და გვაძლევდა სწორ მიმართულებას.

სარჩევი

განაცხადი	1
მადლობა.....	2
აბსტრაქტი	6
Abstract	8
1.შესავალი.....	9
1.1 მიზანი.....	11
1.2 საკვლევო პრობლემა.....	11
1.3 დიაგნოსტიკური კვლევის საკვლევო კითხვები	12
1.4 ძირითადი კითხვები.....	12
1.5 დამატებითი კითხვები.....	12
1.6 პრაქტიკის გეგმის განხორციელების გრაფიკი.....	13
2. სამეცნიერო ლიტერატურის მიმოხილვა	15
2.1 წიგნიერების რაობა.....	15
2.2 დამრიგებლის როლი	17
2.3 მშობლის როლი	18
2.4 გაგება-გააზრების ფაქტორები.....	18
2.5 სოციოკონსტრუქტივისტული თეორია.....	20
2.6 კონსტრუქტივისტული თეორია.....	21
2.7 კონსტრუქტივისტული გაკვეთილი	24
2.8 დევიდ პერკინსის თეორია ერთი	25
2.9 მეტაკოგნიცია	30
2.10 რობერტ მარზანო.....	31
3. დიაგნოსტიკური კვლევის მეთოდოლოგია.....	31
3.1 ინტერვიუ მასწავლებელთან	32
3.2 კითხვარი მშობლებთან	32
3.3 კითხვარი მოსწავლეებთან	32
3.4 დაკვირვება- აღწერითი და ფოკუსირებული	33
3.5 სადიაგნოსტიკო - ტესტი	33
3.6 ლექსიკური მარაგის შესამოწმებელი ტესტი	34
3.7 კითხვის ტემპის ტესტი	34

4. კვლევის შედეგები.....	35
4.1 მოსწავლეთა გამოკითხვის შედეგად მივიღეთ შემდეგი მონაცემები.....	35
4.2 მშობელთა გამოკითხვის შედეგად გამოიკვეთა შემდეგი მონაცემები.....	37
4.3 დაკვირვება.....	39
4.4 მოსწავლეთა ტესტირების შედეგების ანალიზი.....	39
4.5 ლექსიკური მარაგის შესამოწმებელი ტესტი.....	40
4.6 კითხვის ტემპის ტესტი.....	41
4.7 გაგება-გააზრების ტესტი.....	44
5. კვლევის პირველადი შედეგები.....	45
6. ინტერვენციები.....	46
6.1 ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა დავიწყეთ შემდეგი სტრატეგიების გამოყენებით:.....	47
6.2 იმისათვის, რომ მოსწავლეებმა გაივარჯიშონ გაწაფულ-გამართულ კითხვაში, გამოვიყენეთ შემდეგ სტრატეგიებს:.....	47
6.3 ტექსტის გაგება-გააზრების სტრატეგიებზე მუშაობა დავიწყეთ შემდეგი სტრატეგიებით:.....	48
7. ინტერვენციის შეფასება.....	49
7.1 მოსწავლეთა პოსტ-ტესტების შედეგების ანალიზი.....	49
7.2 ლექსიკური მარაგის შესამოწმებელი ტესტი.....	50
7.3 კითხვის ტემპის ტესტი.....	51
7.4 გაგება-გააზრების ტესტი.....	54
8. ინტერვენციების შედეგების ანალიზი.....	55
9. პრე და პოსტ ტესტის შედარება.....	56
10. კვლევის ეფექტურობა.....	59
11. კვლევის შეზღუდვები.....	60
12. დასკვნა.....	61
13. რეკომენდაციები.....	63
გამოყენებული ლიტერატურა.....	65
დანართები.....	68
დანართი 1- ინტერვიუ მასწავლებელთან.....	68
დანართი 2 - კითხვარი მშობლებისთვის.....	69
დანართი 3 - კითხვარი მოსწავლეებისთვის.....	72
დანართი 4 - აღწერითი და ფოკუსირებული დაკვირვება.....	74
დანართი 5 - სადიაგნოსტიკო პრე/ტესტი.....	78

დანართი 6 - გაგება-გააზრების ტესტის პასუხები.....	84
დანართი 7 - ლექსიკური მარაგის შესამოწმებელი ტესტი	87
დანართი 8 - კითხვის ტემპის ტესტი	92
დანართი 9 - მოსწავლეთა გამოკითხვის შედეგები.....	93
დანართი 10 - მშობელთა გამოკითხვის შედეგები	98
დანართი 11 - ლექსიკური მარაგის შესამოწმებელი პოსტ-ტესტი.....	102
დანართი 12 - კითხვის ტემპის ტესტი.....	106
დანართი 13 - გაგება-გააზრების პოსტ/ტესტი.....	108
დანართი 14 - გაგება-გააზრების ტესტის პასუხები:.....	115

აბსტრაქტი

მოცემული პრაქტიკის კვლევა ჩავატარეთ კერძო სკოლაში- შპს „თანამედროვე განათლების აკადემია“, რომელიც 2015 წელს დაარსდა და ახორციელებს ზოგადსაგანმანათლებლო და სკოლამდელი აღზრდის პროგრამებს. ნაშრომში წარმოდგენილია პრაქტიკის კვლევის ანგარიში თემაზე: „ტექსტის გაგება-გააზრებასთან დაკავშირებული სირთულეები და მისი აღმოფხვრის გზები“. ჩვენს მიერ განხორციელებული პრაქტიკის კვლევის მიზანია წაკითხული ტექსტის გაგება-გააზრებასთან დაკავშირებული სირთულეების დადგენა და მათი დაძლევის გზების მოძიება თანამედროვე განათლების აკადემიის მე-3(ა) კლასში ჩატარებული კვლევის საფუძველზე. კლასში ჩვენ მიერ დაგეგმილი საკვლევი საკითხები სრულად შეესაბამება ქვეყნის მასშტაბით არსებულ მწვავე პრობლემებს, რაც არაერთი ოფიციალური კვლევით დასტურდება.

პრაქტიკის კვლევასთან არსებული ლიტერატურის დამუშავება დავიწყეთ 2022 წლის მაისიდან, ხოლო სკოლის ბაზაზე სამუშაოები განვახორციელეთ 2022 წლის პირველი ნოემბრიდან. ნაშრომი ეყრდნობა პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევას.

საკითხის სიღრმისეულად შესასწავლად მივმართეთ კვლევის შერეულ მეთოდებს. დიაგნოსტიკის პროცესში წამოჭრილი პრობლემის იდენტიფიცირებისთვის გამოვიყენეთ თვისობრივი მეთოდი, კერძოდ, ჩაღრმავებული ინტერვიუ. რაოდენობრივი მეთოდებიდან - ანკეტები და სადიაგნოსტიკო ტესტები. მოცემული კვლევის ინსტრუმენტების გამოყენებით შევძელით კვლევითი მონაცემების ანალიზი.

პრობლემის იდენტიფიცირება მოვახდინეთ სამი ტიპის ტექსტის მეშვეობით. ესენია: კითხვის ტემპის, ლექსიკური მარაგისა და გაგება-გააზრების ტესტები. გამოვლენილი სირთულეების აღმოსაფხვრელად შევიმუშავეთ ინტერვენციების ნაბიჯები, რისი საშუალებითაც მიზნად დავისახეთ ამ მიმართულებით მოსწავლეთა უნარების განვითარება. კერძოდ, გამოვიყენეთ მრავალფეროვანი აქტივობა და მეთოდები. შედეგებზე დაყრდნობით შეიძლება ითქვას, რომ ინტერვენციებმა გაამართლა მოლოდინი. მოსწავლეთა მიღწევები გაუმჯობესდა ლექსიკური მარაგისა და კითხვის ტემპის თვალსაზრისით, რამაც ხელი შეუწყო ტექსტის გაგება-გააზრებას.

კვლევაზე დაყრდნობით უნდა ითქვას, რომ მნიშვნელოვანია დროულად მოხდეს პრობლემის იდენტიფიცირება. ეს დაგვეხმარება მის აღმოსაფხვრელად კითხვის სტრატეგიის შემუშავებაში,

ძირითადი საძიებო სიტყვები: წიგნიერება, გაგება-გააზრება, კითხვის სტრატეგიები, კვლევის მეთოდები.

Abstract

A research study was conducted at "Academy of Modern Education" LLC, a private school established in 2015, which offers general and preschool education programs. The purpose of our practical research is to identify the challenges associated with comprehending text and to develop strategies to overcome these obstacles, focusing on a study conducted within the 3rd grade of the Academy of Modern Education. The research questions we plan to tackle in class align directly with prevalent issues that exist nationwide, as evidenced by numerous official studies.

The research project commenced with a comprehensive review of existing literature in May 2022, followed by the implementation of the study on the school premises starting from November 1, 2022. The present paper presents the findings and analysis derived from this pedagogical research endeavor.

A combination of qualitative and quantitative research methods were employed to gain a comprehensive understanding of the issue at hand. Qualitative methods, such as in-depth interviews, were utilized to explore the problem during the diagnostic phase, while quantitative methods, including questionnaires and diagnostic tests, were employed to gather empirical data. Established methodologies were utilized for the analysis of the final results.

The research study identified the problem through the administration of three types of tests: reading pace, vocabulary, and comprehension tests. Subsequently, intervention steps were developed to address the identified difficulties, focusing on the enhancement of students' skills in these areas. Various activities and methods were implemented as part of the intervention process. The results indicate that the interventions yielded positive outcomes, leading to notable improvements in students' vocabulary, reading pace, and overall comprehension of texts.

Based on the research findings, timely identification of the problem was emphasized as a crucial factor in planning and implementing effective intervention strategies. This research study contributes to the broader objective of fostering a literate society by highlighting the importance of early detection and targeted interventions to enhance reading comprehension skills.

Key words: Literacy, comprehension, reading, strategies, methods.